

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, szerda 1910. október 26.

244 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár
Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy nora . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A fiumei biológiai állomás jövője.

Fiume, okt. 25.

Alig van ember Magyarországon, aki Fiumében való átutaztában meg ne tekintené a biológiai állomást. Vannak sokan, akik mindannyiszor megtekintik, ahányszor utjuk erre felé vezet. Többek között hallottam oly kifakadásokat is, hogy miért nem emelik ezt a nagyjövőjü intézményt arra a nivaura, amely éppen kedvező geográfiai fekvéséről fogva megilleti. Miért nem rendezik be végre-valahára úgy és olyképpen, hogy európai hírű tudósaink és mások is itt végre dolgozhassanak!

És még egy sereg jogos kifakadást lehetne idézni, amit európai műveltségű vendégek mondanak nap-nap után. Mi nem rekriminálunk többet; egész közlemény sorozatban kifejtettük a fiumei halbiológiai állomás kulturális, finansialis és főleg közgazdasági jelentőségét. Annak idején, amikor mostani megteremtője fedél alá hozta, mindazok, akik a politika szellemi gymnastikáján kívül, igazi és komoly tudományos vizsgálatokkal foglalkoznak, nagy örömmel értesültek az állomás létesítéséről, amely hivatva volna Fiume és az anyaország közötti szellemi és nemzetgazdasági kapcsolatot megerősíteni, amely hivatva volna tudósainkat összegyűjteni és az itthon való buvázkodásra bírni, hogy azt a nagy nemzeti vagyont, amit évente külföldre visznek és küldenek, meg lehessen menteni; amely hivatva volna a nagy magyarság figyelmét mindarra terelni, amit a tenger nyújt s amin más kulturnemzetek szédületes szellemi és anyagi vagyont gyűjtöttek; amely hivatva volna az ifjú generáció előtt egy új világot feltárni, amelyen a boldogulás ezer módja kínálkozik. És még mennyi mindent kellene ennek az állomásnak teljesítenie. De hát a politika átkozott boszorkányszekere kátyuba jutott. Az, aki teremtette az állomást, letűnt a cselekvés színteréről s utóda fájdalom vagy nem tudta, vagy nem akarta méltányolni az állomás nemzetgazdasági és kulturális fontosságát. Egy hosszú dermesztő lethargia állott be, amely kevésen mult, hogy a közöny iszapjába nem ölte e nagy jövőjü intézményt. Azok, akiknek kezébe, bár ideiglenesen ez intézet sorsa letétezt, rettenetes közönnyel kezelték. Hiszen ez természetes is. Akik nem érzik a tudomány szükségességét, azt, hogy a paragrafusok is csak akkor érnek valamit, hogy ha alapjuk az élet szilárd talajára épült, akik a legmesszebbmenő közönnyel, mint az ószeres az ócska vasat nézték ez intézmény nap-nap után való sorvadását, valóban nagy erkölcsi kárt okoztak az intézmény fejlesztésében. Mi, aggódva tekintettünk az intézet sorsa elé. S midőn a jelenlegi kormány tagjai között Hieronymit tudtuk, remélni kezdtünk, hogy a hosszú tespedést, újból élet fogja felváltani.

Annak, akinek érzéke volt nehéz viszonyok között az intézmény létrehozatala, most midőn kedvezők a fejlődés feltételei, remélhetőleg arra a nivaura emeli, amelyet valóban meg is érdemel. S feltevésünkben úgy látszik nem is csalódtunk.

A napokban itt járt Apáthy István dr., a híres egyetemi tanár és zoológus, aki az intézet fejlesztése ügyét a kezébe vette. Hát ennél szerencsésebb kezekbe bizony a kormány nem tehetne volna le a halbiológiai állomás sorsát. Apáthy a világhírű nápolyi aquariumnak legelső és legtekintélyesebb tudományos buvára és ma a zoológia terén ugyanolyan kapacitás, mint Ehrlich tanár az orvosi tudomány terén. Az ő tekintélye éppen elegendő arra, hogy végre is megteremtsen egy hatalmas tudományos centrumot, ahol európai hírnevű tudósok dolgozzák fel a magyar tenger mérhetetlen kincseit. Most már joggal remélhetünk, mert hosszú senyvedés után, teljes metamorphosisát látjuk annak az intézménynek, amely hazánkra nézve dicsőséget és hirt fog hozni. T.

UJDONSÁGOK.

— A tisztviselőtelep előmunkálatai. A tisztviselőtelep előmunkálatai serényen folynak. A vállalat részéről kiküldött bizottság megtekintette a telep részére biztosított telekcsoportot, melyet megfelelőnek talált és ennek alapján elvileg elhatározták a telep létesítését. A jövő héten két mérnököt küldenek ki a telep parcellázási munkálatainak az elvégzésére, melylyel előreláthatólag december közepéig elkészülnek. A parcellázás befejeztével a költségvetés és tervek ismertetése után megkezdődhetnek majd az egyes tagokkal a részletes tárgyalások.

— A romániai kivitel csökkenése. Jelentettük már, hogy Csursin György, bukaresti osztrák-magyar alkonzul Fiuméba jön, hogy tanulmányozza azokat az okokat, melyek miatt romániai kivitelünk az utóbbi években csökkent. Az alkonzul ma reggel Fiuméba is érkezett s bemutatkozó látogatást tett Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettesnél és Egan Lajos miniszteri tanácsosnál, a kormányzás közgazdasági előadójánál. Egan megadta neki az ipartelepek meglátogatására vonatkozó utbaigazítást, mire az alkonzul felkereste a Danubius hajógyárat, a Whitehead torpedógyárat, a Lazzarus hajógyári műhelyt, a cserzőanyaggyárat, mindkét olajgyárat s a városi közbiztonsági hidat. Felkereste ezenkívül a kereskedelmi és iparkamarát is. Az alkonzul, miután fél nap alatt sikerült megszereznie a szükséges felvilágosításokat s tisztában van a kivitel csökkenésének okaival is, már ma este elutazik s visszatér állomáshelyére.

— A hangverseny egyesület estéje. A fiumei hangverseny egyesület meghívásából csütörtökön, 27-én este fél kilenc órakor Jacques van Lier a kitűnő holiandi csellista, Kameke Lilly zongoraművész köreműködésével hangversenyt ad a Deák-szálloda nagyszobájában. A hangverseny műsora a következő:

1. Valentini-Piatti: Hangverseny szonáta.
2. Mattheson: „Aria“ Jaques van Lier.
Händel: „Menuett“ „ „ „
Pergolese: „Aria“ „ „ „
Beethoven: „Menuett“ „ „ „
3. Schuricht: Preludium op. 4. zongorára
d'Albert: Scherzo op 16. „
Chopin: Nocturne op. 27. „
Rachmaninoff: Humoresk op. 10. „
4. Schumann: Esti dal.
d'Albert—van Lier: Bölcsődal.
Goens: Scherzo.

Az egyesület ezúton is értesíti a tagokat, hogy 1910. november tizenharmadikától kezdve minden hónap második és negyedik vasárnapján, délután öt órától kezdve, az egyesület helyiségében (Corso 7. sz., III. em.) a szokásos zenei összejöveteleket az idén is megtartják.

— Aki fél a kórháztól. Az Ungaro-Croata egyik hajójával tegnap Fiuméba szállították Justich Péter hetvenegy éves verbenicói illetőségű napszámost, akit falujában ezélt huszonnégy nappal egy kocsit elgázolt és bal lábát kettétört. Az öreg, hogy a kórházat elkerülje először házi ápolással akart magán segíteni, de most, mikor állapota rosszabbra fordult hozzátartozói beszállították a kórházba. Az orvosok megállapították, hogy öreg kora miatt állapota aggodalomra ad okot.

— Az Osztrák Lloyd tengerhajózási társaság 1909. évi üzleteredménye a következő: Bevételek 10.491.850 korona. Kiadások 8.082.035 K. Tiszta nyereség 2.409.820 K. A társaság hajóállományának értéke 1909 végén 54.846.000 K, az építés alatt levő hajók értéke 2.826.856 K, az épületek telkek értéke 3.230.432 K, az arzenál értéke 6.000.000 K és a műhelyek értéke 3.651.869 K volt.

— Mikor a tengerészek mulatnak. Tegnap hajnalban a fiumei haditengerészeti akadémia három tengerésze mulatozás után hangos énekléssel haladt végig az Erzsébet-téren. A lármás hadfiak magukra vonták a közelben posztoló rendőr figyelmét, aki csendre intette őket. Az egyik azonban, névszerint Cuicich Pál huszonhat éves lokvei illetőségű tengerész, ahelyett, hogy elhalgatott volna, sértegetni kezdte a rendőrt, aki erre be akarta kísérni őt, a tengerész azonban ütlegetéssel válaszolt, amit természetesen a rendőr sem hagyott magán száradni. Néhány pillanat múlva rendőr és tengerész a földön heverték és úgy püfölték egymást. A rendőrnek végre sikerült lábra állani s előrántva kardját, néhányszor rávágott Cuicichra, akit aztán könnyebben megsebesített. A rendőr erre több társát hívta segítségül, de így is csak nehezen tudták a dühöngő embert a rendőrségre kísérni. A tengerész azonban itt sem csendesett le, hanem a jelenlevő rendőröket és a rendőrtisztviselőt a legválogatottabb sértő kifejezé-

sekkel illetve. A tengerészt átadták az őrzésnek, mely a kaszárnya börtönébe kísérte, a rendőrség egyúttal hatóság elleni erőszak bűntette miatt tesz ellene feljelentést.

— **Baleset a pályaudvaron.** Testor Ferenc tizenhárom éves raktárkezelő fiu tegnap délután a pályaudvar területén szerencsétlenül járt. Amint két vasuti kocsi között át akart menni a síneken, nem vette észre, hogy az egyik kocsinak a tolatómozdony éppen akkor adott lökést, úgy, hogy a feje majdnem a két ütköző közé került. Így is drágán fizette meg gondatlanságát, mert a vigyázatlan fiút a kocsi többi kapcsoló-részei súlyosan megsebesítették. A szerencsétlenül járt fiút beszállították a kórházba. Gyógyulása több hetet vesz igénybe.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnap, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Ravenna” olasz gőzös Ravennából üresen. „Fabbricati” olasz gőzös Ancónából üresen.

Indult: „Jókai” magyar gőzös Triesztbe üresen. „Thracia” angol gőzös Liverpoolba 350 tonna cukorral, 150 tonna liszttel, 100 tonna fával és 200 hordó fakivonattal. „Lederer Sándor” magyar gőzös Valenciába 400 tonna fával, 50 tonna cukorral, 30 tonna parafinnal és 10 tonna ásványvízzel.

— **A magántisztviselők állasközvetítője.** A Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesülete ezúton ismételt felhívja a helybeli cégek figyelmét állasközvetítő irodájára. Mint-hogy ezen intézmény egyformán szolgálja a cégek és a magántisztviselők érdekeit, magától értetődik, hogy csak akkor működhet eredményesen, ha nemcsak az állást keresők, hanem a cégek is igénybe veszik szolgáltatásait.

— **Gép- és gyorsírótanfolyam.** A Fiumei Gyorsírókör vezetősége kedden este az összes eddig jelentkezett tanulók jelenlétében értekezletet tartott és a gyorsírástani órát a következőképpen állapította meg:

Magyar gyorsírás: minden kedden és csütörtökön este 7—8-ig;

Német gyorsírás: minden hétfőn és pénteken este 7—8-ig;

Gépirás: minden vasárnap d. e. 9—10-ig.

Az olasz gyorsírási tanfolyam kevés jéves jelentkező hiányában csak november hó 1-én nyílik meg.

Az összes tanfolyamokra tovább is lehet jelentkezni minden este 7—8-ig a kör Via della Sanita 2-ik szám, 1-ső emeleti helyiségében.

— **Jogos felháborodásukban loptak.** Szombaton este Marlich Romano fiumei napszamos az „Ideal” kávéházban mulatott. Mikor fizetni akart, elővett a tárcájából két darab husz koronás bankjegyet s azokkal tüntetően játszani kezdett. A bankjegyekkel való játékra figyelmes lett a szomszéd asztalnál ülő két fiatalember is, akik egy alkalmas pillanatban kikapták Marlich kezéből a bankókat s aztán kifutottak a helyiségből. A károsult, valamint a vendégek közül is többen üldözőbe vették a tolvajokat, akiket hosszas hajszá után sikerült elfogni s a legközelebbi rendőrnek átadni. A rendőrségen Ványi Péter husz éves komai és Lavieri Antal tizenkilenc éves fiumei munkások nem tagadták a terhükre rótt bűncselekményt. A rendőrtiszt kérdésére eladták, hogy tettüket jogos felháborodásukban követték el. Kijelentésüket azzal magyarázzák, hogy ők egész héten át dolgoztak s még sem tudtak annyi pénzt szerezni, mint Marlich, aki nem dolgozott s mégis annyi pénze volt, hogy bankjegyeivel játszani is tudott. A rendőrségi személyzet csodálkozására még hosszasan fejtegették álláspontjukat, mire mindkettőt letartóztatták s most a börtönben gondolkozhatnak tovább, miért nem sikerült a rendőrséget is hasonló felfogásra bírni.

— **Abbázia vendégei.** A szomszédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet január 1-étől október 19-éig összesen 40,032 fürdővendég látogatta meg. Ezenkívül 3795 átutazó is meglátogatta a fürdőhelyet, miáltal a teljes szám 43,827. Október 13-ától 19-éig a vendégek száma 506-tal szaporodott. Az október 18-án ott üdülők száma 2612 volt.

— **Lovrana vendégei.** Az Abbázia tözsomszédóságában levő Lovranát október 10-étől október 15-éig összesen 79 idegen kereste fel.

— **Lussinpiccoló és Lussingrande vendégei.** Lussinpiccolót október 1-étől 6-áig 126 fürdővendég látogatta meg.

Lussingrandéba pedig október 1-étől 17-éig 33 fürdővendég érkezett.

— **Az abbáziai Szegő-szanatoriumba** az elmúlt napokban a következő vendégek érkeztek: Herzfeld Béláné kereskedő neje és Schwimmer Berta kereskedőné Budapestről, Stutzer Julia urnő gyermekével Romanowból, Calmi A. M. kereskedő nejevel Roustchoukból, Engel Lajosné földbirtokosné gyermekével, Jenovay Zoltánné földbirtokosné, Liedermann Róza banktisztviselőné Budapestről, Szigeti Samu banktisztviselő feleségével, Tolnai Vilmos dr. orvos leányával Pécsről.

— **A mészáros alkalmazottak bérmozgalma.** Ismeretes, hogy a fiumei mészáros alkalmazottak helyzetük javítására mozgalmat indítottak. Most arról értesülünk, hogy az alkalmazottak legutóbbi gyűlésükön elhatározták, hogy munkaadókhoz memorandumot intéznek. A memorandumban fizetésemelést s a városi mészárszéknél munkaengedelmet kérnek. Az alkalmazottak kimondották végül, hogyha munkaadók november elsejéig kérelmüket nem teljesítik, kimondják a sztrájkot. A huszfogasztó közönséget tehát újabb árfelemelés veszedelme fenyegeti, mert a mészárosok alkalmazottaik fizetésemelését a fogyasztókkal fogják megfizetelni.

— **Harc a kivándorlókért.** Karlsberg, Spiro és társai odesszai orosz hajóstársaság meg nem engedett módon fejt ki versenyt. A társaság azt írja az ausztria—magyarországi kivándorolni szándékozókhoz, hogy semmi szín alatt se utazzanak Ausztria—Magyarországon vagy Németországon át Amerikába, hanem feltétlenül Odesszán át, mert az osztrák-magyar, illetőleg a német határon az utasokat a kolera-veszedelem miatt hosszabb időre és saját költségükre vesztézárr alá veszik, stb. Hogy a vesztézárra vonatkozó szóról-szóra valótlanság, — azt Karlsberg, Spiro és társai épp oly jól tudják, mint akármely más, nekik azonban az a céljuk, hogy a többi hajóstársaságoknak meg nem engedett konkurrenciát csináljanak, csak éppen azért, mert Oroszország nem hazája a tisztaságnak, s ennek következtében — mint köztudomású — az egész orosz birodalomban (különösen pedig Odesszában) dühöng a kolera és sok helyütt a pestis is.

— **A legnagyobb cápa.** Zárából írják, hogy két halász a minap hatalmas cápát fogott. A cápa közel hat méter hosszú volt. Emberemlékezet óta ez a legnagyobb cápa, amelyet eddig az Adriában fogtak. A trappanói kikötőben szintén egy nem kisebb méretű cápára lesnek.

— **Megőrült rendőr.** A kórházba tegnap beszállították Jaretz János harmincöt éves mattugliei rendőrt, aki delirum tremens-ben szenved. Az idült alkoholistát orvosi vizsgálat után a tébolydában helyezték el.

— **Árvák bevándorlása Amerikába.** Sajátságos rétegét az Amerikába vándorlóknak az európai szegény és elárvult gyermekek alkotják. Emberbaráti és vallási egyesületek európai árvaházakból és ipari helyekről küldik őket Kanadába, ahol ültetvényes családoknak lesznek átutalva. A legutóbbi öt esztendőben közel 60,000 ilyen fiatal európai kivándorlót hoztak Kanadába.

— **Kritika.** A „Kritika” 11. száma a következő tartalommal jelent meg: „A kritika kritikája” c. rovatban a Karenin Anna, a Ghiberti gróf és a föld kritikái vannak megkritizálva. Bócz Bálint az „Ujságüzlet és ujságkritika” viszonyáról ír. H. Szederkényi Anna a nőirók egyoldalúságát támadja Hat fekete trikó címen. Elek Vidor a dramatizálás-ról értekezik. A színház-rovatba Somlyó Zoltán, Balassa Imre, az írókról-könyvekről szóló rovatba Zilahi László és Bócz Bálint írtak cikkeket. Cikk van azonkívül Bernard Shaw-tól. Külön érdekessége a lapnak a „szó-kamra” és a „kerülés” rovat, a mely utóbbiban a tolt-élre való aktualitások sorakoznak. A lapot Halasi Andor szerkeszti. Előfizetési ára egy évre 6 korona, fél évre 3 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VIII. ker., Rökk Szilárd-u. 27. szám alatt van.

— **Születés és halálozás a kivándorlási hajón.** A „Carpathia” kivándorlási gőzös parancsnoka ma Triesztből értesítette a fiumei révhivatalt, hogy newyorki útja alkalmával a hajón két halálozás és két születés történt. Október másodikán Tomisinec Miklós harminchárom éves herincsei illetőségű napszamos légszűrőgépben, október negyediken pedig Schneider Julia visszavándorló három éves Anna nevű leánykája halt meg gyulladó gyulladással. A két holttestet tengerész szokás szerint a tengerbe süllyesztették.

Mikor pedig a gőzös Newyork felé indult, a Földközi tengeren Kovács Sándorné egy leánygyermekét szülte, akit Erzsébet névre kereszteltek, az Atlanti Óceánon pedig Hajós János zombori földműves neje adott életet egy fiúgyermeknek, aki a keresztelésben a János nevet nyerte. A szükséges iratokat a parancsnok a hajó ideérkezése után mutatják be a révhivatalnak.

— **Elfogott kávétoivajok.** Brosnich Pasquale husz éves csavlel és Lenaz Albert huszonkét éves fiumei csavargók napokkal ez előtt az államvasutak egyik raktárhelyiségéből két zsák háromszáz korona értékű kávékat lopnak el.

Tettükön azonban rajtavesztettek, mert mindkettőt elcsípték s a rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták őket. A két zsák kávé azután a rendőrségről a vasútra vitték vissza.

— **Továbbképző tanfolyam.** Az állami felsőbb leányiskola az intézet hat osztályt végzett növendékei (vagy ezekkel hasonló koru és műveltségű leányok) számára továbbképző tanfolyamot nyit, melynek tárgyai: magyar, olasz, német és francia irodalom, ókori irodalom, művelődéstörténet, természettudományok és festés. — A tanfolyam heti 14 órára terjed (naponta d. e. 8—10-ig s a festés egy délután). A festés kivételével valamennyi tárgy kötelező, de esetleg egy-egy idegen nyelv tanulása alól felmentést kérhetnek a hallgatók. A részvételi díj évi ötven korona. — Rendkívüli tárgy a külön jelentkezőknek az angol nyelv (kezdők számára), amelyért azonban külön díj fizetendő. Beiratkozásokat elfogad az igazgatóság.

Távirat ◀ Telefon

Lukács expozéja.

BUDAPEST, okt. 25. A képviselőház holnapi ülésén fogja Lukács László pénzügyminiszter pénzügyi expozéját elmondani. Az ülésen a munkapárt teljes számmal résztvesz.

A belügyminiszterium a kolera ellen.

BUDAPEST, okt. 25. A belügyminiszterium a kolera elleni védekezés ügyében szigorú körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, városokhoz, köztük Fiuméhez is, melyben kijelenti, hogy bár a kolera veszedelem Magyarországon jelentékenyen enyhült, azért a veszedelem nem szűnt meg s különösen oly helyeken, ahol a megelőzően életbe léptetett óvintézkedéseket elhanyagolják, a járvány könnyen felüthetné a fejét. A körrendelet tehát felhívja a hatóságokat, hogy a közegészségügyi viszonyokat a legéberebb figyelemmel kísérjék s esetén az eddigi óvintézkedéseket és rendszabályokat szigorúan hajtsák végre. Minden eszközzel meg kell akadályozni, hogy a lakosság a gyanus megbetegedéseket eltitkolja. Azokon a helyeken, ahol kolera fordult elő, az idegen munkások az onnan való távozás előtt orvosilag megvizsgálandók. Az Oroszországba szegődött s az onnan a téli idő beálltával hazatérő munkásokat minthogy Oroszországban kolera van, orvosilag meg kell vizsgálni s öt napig vesztézárr alatt tartandók. Gondoskodni kell, hogy a Dunán közlekedő járművek utasai, különösen ha fertőzött vidéket érintettek, partraszállásukkor orvosilag megvizsgáltassanak és fertőtleníttessenek.

A katonai léghajó Budapesten.

BUDAPEST, okt. 25. A Győről elindult „Parseval” katonai léghajó tegnap este fél nyolckor Budapestre érkezett és Rákos mezején leszállt. A léghajót, mely egész éjjel a szabad ég alatt volt, katonák őrizték. Reggel megtisztították és rendbehozták a motort és ha az idő kedvez, ma délután a „Parseval” felszáll és több kört fog leírni Budapest fölött. A léghajó holnap valószínűleg visszarepül Fischamendbe.

A horvát bán Budapesten.

BUDAPEST, okt. 25. Tomasics horvát bán tegnap este idérkezett s ma délelőtt hosszasan tanácskozott Héderváry miniszterelnökkel.

A köröshegyi mérgezett bor titka.

BUDAPEST, okt. 25. A köröshegyi mérgezés ügyében újabb fordulat állt be. Felletár Emil országos fővegyész pótvéleményt küldött a fővárosi rendőrséghez, azt állítván, hogy az általa vegyelemzett borban, amelyből a meghalt gyógyszerész és a gyógyszerész kisasszony ittak, nemcsak sztrichnin, hanem arzénsav is van. A rendőrség ezen vélemény alapján átvizsgálta a gyógyszerész mérgezőanyagát és megállapította, hogy a köröshegyi gyógyszerész készletéből 2-4 gramm arzénsav hiányzik.

Aradi tanárok mozgalma.

ARAD, okt. 25. Az aradi állami főreáliskola tanári kara ma gyűlést tartott, melyen határozottan kimondták, hogy követelik a státusuk megállapítását s anyagi ügyeik rendezését. Elhatározták, hogy ebben az ügyben Aradra nagygyűlést hívnak össze, melyen követelni fogják, hogy a kultuszminisztérium osztályfőnökei tanítók és ne jogászok legyenek.

Nagy bélyegcsalás a fővárosban.

BUDAPEST, okt. 25. A kereskedelmi-váltótörvényszék elnökének feljelentésére le tartóztatták Handa Gyula törvényszéki irnokot, aki hamis bélyegeket ragasztott a beadványokra. Ebben az ügyben újabb fordulat állt be, mert a rendőrség kiderítette, hogy Handának bűntársai is voltak és azt hiszik, hogy ez a csaló banda az egész országot elárasztotta hamis bélyegekkel.

A török kölcsön meghiusult.

PÁRIS, okt. 25. Azok a tárgyalások, a melyek Törökország és Franciaország közt a 150 millió kölcsön dolgában megindultak, végképp meghiusultak. Franciaország a kölcsönnél oly feltételeket szabott, amelyeket az ifjú török kormány az országban egyre erősödő nemzeti szellemre való tekintettel nem akart, vagy nem mert megadni.

Török kölcsöntárgyalások

Berlinben.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 25. Törökország a francia pénzpiac visszautasítása után a német pénzcsoporthoz fordult, akik hírszerint állítólag máris hajlandóknak mutatkoznak Törökországot kisegíteni pénzzavarából. A német pénzcsoporthoz tagjai a Deutsche Bank és a Bleichröder-cég, továbbá a Disconto Gesellschaft, a Dresdener Bank, a National Bank és a Schaffhauseni Bankverein. Ozmann Nizam berlini török nagykövet ide érkezése arra vall, hogy a német bankcsoporthoz való tárgyalások komoly stádiumba jutottak.

Lezuhant aviatikus.

DOUAY, okt. 25. Maciot hadnagy, az összetett sárkányrendszer feltalálója, akinek ezen készüléke a rheimsi versenyeken nagy

feltűnést keltett, tegnap kedvező időben egy katonai aeroplánnal felszállt. Amidőn néhány percnyi repülés után 100 méter magasságban sikló repüléssel le akart szállani, készüléke hirtelen a földre zuhant, mint gondolták azért, mert az aviatikus nem tanusított elég hidegvárt. Maciot hadnagy koponyatörést szenvedett és azonnal meghalt, míg a készülék teljesen összezúzódott.

A új rend Portugáliában.

LISSZABON, okt. 25. A mai hivatalos lap dekretumot közöl, amely az összes iskolák átlamosítását rendeli el. Miniszteri rendelet utasítja az ügyészeket, hogy oly papok ellen, akik a kormányforma, vagy a hatóságok ellen izgatnak, a büntetőtörvénykönyvet alkalmazzák.

A görög kormány lemond.

ATHÉN, okt. 25. A kamara éjszakai ülésén Venizelosz miniszterelnök felvetette a bizalmi kérdést. Élénk vita után Rallis és Mavromivhalis pártívei elhagyták a termet. Miután csak 160 képviselő volt jelen, az ülést határozatképesség miatt berekesztették. Az ülés után Venizelosz kijelentette hívei előtt, hogy a kamari ülésen történeteket a bizalom hiányának tekintti és be fogja adni lemondását.

PÁLMAI I.

fogtechnikai műterme

FIUME,

Riva Szapáry 2. szám II. emeleten van.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :
a Castello utca 9. számú Kucich házában van. Telef. sz. 766.
Kifogástalan munka. :-: Olcsó árak.

A Tengerpart minden jogos panaszt közöl és minden közérdekű felszólalásnak !! helyt ad. !!!

Bazar al Buon Mercato

NEMES HENRIK

Fiume, Via Fiumara 4. Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás. Állandó nagy raktár mindennemű cipőkben, harisnyákban, kiegészítő tárgyakban, bevásárló táskákban, utazási cikkekben, gyermekjátékokban, diszmittárgyak, gyermekkocsik, játékkártya, ernaők és sárcipőkben. Leszállított árak.

DEÁK SZÁLLÓ és ÉTTEREM**Deák-korzó FIUME**

— a pályaudvartól 3 percre —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.
Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üziete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán. Bluzok, alszoknyák, gyermek- és reformruhák, kötények, valamint férfi és női fehérneműk. Nyakkendők, esernyők és sétatokok. **Jutányos árak.**

Szives pártfogást kér

LA GRASTA TAMÁS

Harisnyakötőde Fiumében.

Deák korzó 26. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnyák fejelések jutányos áron végeztenek. Minél több szives megbízást kér

Czimmermann Györgyné.

Balkonos utcai szoba,

külön lépcsőházi bejárattal, a város központjában azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban

Zongora

Schweighofer-féle, fekete testtel olcsón eladó. Bővebbet Abbazia: Mária Terézia villa.

„DE LA VILLE”

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KÖVÁCS JÓZSEF jőhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

Tisztviselőnek lakást keres

teljes ellátással jobb családnál. Esetleg más tisztviselővel vagy tanítónővel is együtt bérelne szobát. Cim a kiadóban.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA és TISZTA.

:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT

:: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!
MERKUR KÁVÉHÁZ
 a vasuti állomással szemben
 Legjobb minőségű kávéházi italok. - - -
 □ MAGYAR BOROK. □
 - - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.
A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.
 A n. é. közönség pártfogását keri
KONRAD FERENC tulajdonos.

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell' Ospedale 4. sz.
 Elvállal díszfestészeti, szobafestő és cimfestő munkákat, valamint bútor- és bádofényezést. Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

BONAVIA

nagyszálló és étterem
Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŪJTEMENY TUCATJA K. 5.-

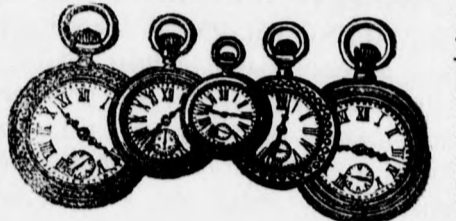
„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodám, Cattí, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F.lli Pavacic, Benco Ernő és Papp Rudolfi drogeriájában. Erd. árjegyzék ingyen az „OLLA“ Gummi-központtól Wien II/297 Praterstr. 37.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeiknek megfelelően berendezett **fűszer és csemege üzletet** nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesítsem. Raktáromon mindenkor friss és elsőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésű ásványvizek igen előnyös áron kaphatók.
 Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyert is raktárou tartok az első fumei kenyérgyár gyártmányaiból.
 Szíves pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel
Markovics S. fűszer- és csemege kereskedő.

Markovics S. fűszer- és csemege kereskedő.

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete

Nattich Henrik - Fiume (Corso)
 CHRONOMÉTER ÉS MŰRÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hütte-féle gyártmányu elsőrendű órákban és chronométerekben.

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.
 Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

- ▼ **Marólug nélküli kézi mosás.**
- ▼ Mindenféle női piperék, férfi-ing,
- ▼ gallér, kézelő stb. a legpontosabban
- ▼ :: elkészítve házhoz szállítatnak. ::

Berson
 gummisarkok még is a legjobbak!
 Mindenütt kaphatók.

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** a Lido hajóállomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák.
 Fedett és nyílt terras. Német és magyar konyha.

Müncheni és pilzeni sör egyenesen a hordóból kimérve.

Levelezés minden nyelven.

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

"MERCUR"

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
 a "MERCUR" könyvnyomda tulajdonosa.

TELEFON 932

VELENCE PENSION INTERNATIONAL.

Családi szálló és penzio 2 percnire a Márkus-tértől. — Villanyvilágítás — Fürdő.
 Telefon 1386.

Teljes penzio 7 lirától. - Szobák 2 1/2 lirától feljebb.

Elismert jó konyha. Az egész éven át nyitva
 A magyar vendégek részére jár "A TENGERPART".

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-szálló mellett. !!

Kitünő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy pernyi távolság a Márkus-tértől.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üveggészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés. **78 kiállítási terem.** Magyar ügyvezető.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Díszfűlések elvállaltatnak. Fésűlések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 1480.